

SLOVENSKI NAROD.

Plačila vsak dan s večer izvenredni dodatki in priložnosti ter velja po pošti prejemati na avstro-ugarske dežele na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 1 K 50 h. Kder hodi sam ponj, plača na vsa leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko po letu 30 K. — Na naročbo brez izrednega vplačila naročnine se ne oira. — Za omanila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 14 h, če se omanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Depisi naj se izločijo frankoviti. — Recepti ne se vračajo. — Uredništvo in upravišstvo je v Knafovih ulah št. 5. — Upravišstvo naj se blagovoljno pošilja naročnine, reklamacije, omanila, t. j. administrativne stvari.

Gredništva telefon št. 84.

Posamezne številke po 10 h.

Upravišstva telefon št. 85.

Večen spomin narodnim mučnikom!

Domovina naša, »vdova tožna, zapuščena, ki bol pozna, a nič do brot«, plače, ihti in vzdihuje.

Navajena je na gonje, navajena je na bol, in često se je že topila v solzah, ko je videla mreti sinove svoje za staro pravdo, za pravice, ki jih sicer uživa vsak svobodni zemljan.

Toda v takšni bolesti še ni trepetalo srce slovensko, kakor včeraj, ko smo nesli k večnemu počitku dve nedolžni žrtvi, ki nista zakrivila drugega, kakor da sta čutila z narodom, iz katerega sta vznikla, in da sta ostala zvesta ljubeči svoji materi, ki jih je dojala in vzgojila v duhu narodnem, slovenskem.

Ivan Adamič in Rudolf Lunder sta padla kot žrtev sistema, ki tišči nas Slovence že stoletja ob tla, da moremo jedva dihati.

Darovala sta mlado življenje svoje za načelo: »Prost mora biti, prost moj rod, na zemlji svoji svoj gospod.« In ali je to nacelo tako zločinsko, tako nedopustno, da se Slovence, svobodni državljani svobodne države ne sme boriti zanj, ne da bi se mu bilo bati, da se mu vpihne luč življenja zunaj na cesti, na ulici!

Ničesar Slovenci ne zahtevamo, kar bi nam ne bilo zajamčeno že v državnih temeljnih zakonih!

Nobenih predprav, nobenih privilegijev ne terjamo, vse naše zahteve se gibljejo v zakonitih mejah, da se nam da popolna ravnopravnost, tista ravnopravnost, ki jo že zdavnaj uživajo z malimi izjemami vsi drugi narodi, ki jih je usoda privedla v okvir tiste države, ki se ji pravi Avstrija!

Ko je pretekli teden nemčarska drhal tolovajske v Ptuj napadla mirne Slovence in jih pred očmi varstvenih organov pobijala na tla, takrat je vzkopel sicer jagnječe pohlevna duša in slovensko prebivalstvo bele naše Ljubljane, v kateri se pretaka srčna kri vse Slovenije, je poseglo v prvem trenutku svojega nepopisnega ogorčenja in razburjenja po orožju samobrambe.

Vzkopel je v njem čut maščevanja in razbilo je nekaj šip nemškimi someščanom, ne da bi se dotaknilo kakršnekoli osebe.

Krivda, greh je bil to, to priznavamo odkrito.

Toda ta greh ni bil nikdar tako velik, da bi bilo v maščevanje, v poplačilo tega greha poslati na ljudstvo celo armado!

Tudi drugod širom naše Avstrije so se že prigodili enaki izgedi, kakršni so se dograli pretekli teden v Ljubljani, a nihče ni prišel na to, da bi se ta krivda morala poplačati s puhtelo človeško krvjo.

A v Ljubljani je to moralo biti. Tu je morala teči nedolžna kri, da se je zadostilo nemški maščevalnosti!

Ivan Adamič in Rudolf Lunder sta padla kot žrtev, ki smo jo morali Slovenci plačati nemški osveteželjnosti.

Za dve mladi bitji, ki sta se je dva začeli veseliti življenja, je to veljaletragična usoda.

Toda ta usoda je častna, ker sta postala s tem prava narodna mučenika, ki sta padla na žrtveniku narodne ideje slovenske.

Zato bo vsikdar češčen, blagoslovljen in svet njiu spomin v slovenskem narodu, ki jima je že večkrat izkazal, ko jih je spremljal k večnemu počitku, tako čast, kakršne doslej še ni bil deležen noben Slovenec.

Prihiteli so bratje iz zelene Štajerske, iz tužnega Korotana, iz solnčne Goriske in Trsta, izpod skalnatih vrhov gorenjskih gor, iz vinorodne Dolenjske in kršne Notranjske, da počaste spo-

min mladeničov, ki sta izkpravala kot prvi slovenski narodni žrtvi.

Tu ob njiu grobu se je zgodil čudež, da so se sestali kot ena plakajočarodbinavsi Slovenci.

Tu so vsaj za hip utihnile strasti, ki jih rodi ljuta politična borba med rodnimi brati.

Morda je blizu čas, ko se iz kali, ki so pognale iz krvi ob grobu nedolžnih žrtev, razvije mogočno drevo, v čigar senci se bodo vsaj na enem to je narodnem polju zbirali vsi Slovenci brez razlike političnega prepričanja!

In če se to uresniči, bo blagoslovljen spomin nesrečnih žrtev od roda do roda in slava njihova ne izgine v Slovincih, dokler ne izgine rod slovenski z zemeljskega površja.

Zato večni spomin, neminljiva slava narodnim mučnikom, nedolžnim žrtvam, katerih kri je v nedeljo pojila ljubljanska slovenska tla!

Udeležba pri pogrebu.

K pogrebu nesrečnih žrtev so prihiteli Slovenci in Slovenke iz vseh slovenskih pokrajin: iz Kranjske, Štajerske, Koroške, Primorske in Istre. Iz Kamnika je prišel poseben vlak. Prihiteli so k pogrebu Slovenci vseh stanov in vseh slovenskih strank. Vsa Slovenija se ga je udeležila, vsa Slovenija je žalovala za svojima sinovima. Po deželi in po vseh kranjskih mestih so zvonili zvonovi od 4. do 5. popoldne, na mnogih krajih so pa bile razobešene črne zastave, ali pa slovenske s črnim florom. Tako splošnega žalovanja še ni bilo nikdar na Slovenskem, ni se še pretočilo za nobenim Slovincem toliko solza kot za žrtvama pretekle nedelje.

V Ljubljano je prišlo včeraj od zunaj nad 5000 oseb. V mestu samem je počivalo popoldne vsako dolo. Zaprtje so bile vse trgovine, vse gostilne, sploh vsi javni prostori. Vse mesto je bilo v črnih zastavah, tudi hišne stranke so izobesile iz svojih stanovanj majhne črne zastavice. Po Vodmatu so bile razobešene slovenske zastave, ovite s črnim florom.

Sprevod.

Sprevod je bil določen, da se prične pomikati od pokopališča pri Sv. Krištofu ob 4. popoldne. Že ob 4. uri so se valile nepregledne množice občinstva tja. Mnogo jih je bilo izmed njih, ki še niso videli ustreljenih žrtev in šli so jima izkazati zadnjo čast, našima slovenskima narodnima mučnikom. Dogajali so se tukaj prizori, polni pretresljivosti. Ljudje, ki niso nikoli videli po nedolžnem usmrčenih žrtev, so se na glas jokali, moški in ženske, stari in mladi. Menda pač nisi videl človeka, ki je videl mrtveca, da bi ne imel solznih oči. Ko je bila ura tri, je bila Dunajska cesta od kavarn »Evropa« do Sv. Krištofa polna ljudi, ob polu 4. je bila Dunajska cesta od pošte do Sv. Krištofa zaprta takorekoč za vsak promet. Ob 4. je bila že Prešernova ulica in St. Peterske cesta vsa polna občinstva. Da ni skrbelo za red tako obširno število izurjenih rediteljev, bi se bila gotovo zgodila kak večja in manjša nesreča. Tako pa se je občinstvo lepo razvrstilo, da se ni pripetilo niti najmanjše nesoglasje.

Ko so prenesli mrtveca v krasnih rakah v kapelico pri Sv. Krištofu, blagoslovil ju je tu stolni prošt Sajovic v asistenci stolnega vikarja Potokarja, kateheta dr. Jeršeta, šentpeterskega župnika Pavliha ter šentpeterskih kaplana Petriča in Zorka. Po tem cerkvenem opravilu so ljubljanski pevci, stoječi v »Zvezi slovenskih pevskih društev«, zapeli pred kapelico »Človek, glej dognanje svoje«, katera pesem je orosila vsem okoli stoječim oči.

V tem se je že pomikal sprevod od Sv. Krištofa po Dunajski cesti. Bil je to veličasten sprevod, ki ga še ni videla Ljubljana in ne vemo, kdaj ga še bo. Bil je to sprevod, ki ostane vsem, ki smo ga videli, v neizbrisnem spomintu. Bil je to sprevod, ki sta ga zaslužila po nedolžnem usmrčenju Lunder in Adamič.

Sprevod sta otvorila dva ognj-gaseca, ki sta nesla lepa šopka svežih cvetlic. Za njima je šel dr. Kokalj kot predsednik »Slovenskega društva«. Nato so stopali ljubljanski ognjegasci, za njimi pa ognjegasci iz Šiške, Gamelj, Ježice in Tomačevega, istotako z vencem. Sledili so gimnazijci prve državne gimnazije. Nisli so štirje venci. Za njimi je stopal profesorjski zbor. Korakali so za tem gimnazijci II. državne gimnazije z desetimi venci. Profesorjski zbor II. državne gimnazije je šel istotako z vencem. Nato so šli učiteljski in učeniški z vencem, nato pa gojenke mestnega dekliškega šola zopet z vencem ter gojenke internata »Mladika« z vencem. Pogled na to mladino, up našega naroda in naš ponos, ki se mu je poznala skozinsko žalost na obrazu da je bil iz njene srde iztrgan drag tovariš ter veled tega, ker so imei vsi črne trakove na rokavih in črne kravate, čklice tudi črne ali vsaj črne obrbljene klobuke, je izvalil mnogobrojno solza med tisoči gledalcev.

Prikorakalo je društvo hrvaških živskih pomočnikov ljubljanskih hrvaško zastavo. Bili so vsi do zadnjega. Sledilo je katoliško narodno dijaštvo z vencem, za tem ljubljanska čevljarska zadruga, nato pa narodno-radikalno dijaštvo z vencem. Nato so šli socialno-demokratski delavci, in sicer ljubljanski mizarji, uslužbeni južne železnice in uslužbeni skadišča južne železnice. Bil jih je okoli 500. Imeli so pet vencev. Sledili so prijatelji in prijateljice umorjenih z vencem. Nato je šla šišenska čitalnica z zastavo. Zastopala je bila korporativno do zadnje osebe, moške in ženske. Za njo je šla ljubljansko židarsko in tesarsko društvo z vencem in zastavo ter v kroju.

Prišla je društvena godba ljubljanska, ki je igrala žalostinke, prsunjajoče sree. Za godbo so korakali Sokoli, na čelu z dr. Oražnom kot starostom in Kajetjem kot tajnikom »Slovenske sokolske zveze«. Za tema duma je nesel zastavonoša ljubljanskega Sokola brat Miha Verovšek z zastavo ljubljanskega Sokola kot zvezno zastavo, za njim so pa šli starost vseh navzočih sokolskih društev. Tem je sledilo devet sokolskih zastav, in sicer Sokola v Šiški, Novem mestu, Kranju, Celju, Postojne, Kamnika, Zagorja, Ribnici, Idriji. Za dr. Marinkom kot zveznim načelnikom je šlo lato slovensko sokolstvo iz Ljubljane (vseh treh sokolskih društev), Šiške, Skofje Loke, Kranja, Trčca, Radovljice, Idrije, Tehnike Logatec, Postojne, Pirke, Bistrice, Domžale, Kamnika, Celja, Zagorja, Ribnice in Novega mesta. Bilo je vsega skupaj okoli šeststo Sokolov, ki so korakali v četah. Sledila je zveza telovadnih odsekov pod vodstvom staroste dr. Pogačnika in tajnika Podlesnika. Teh telovadcev je bilo blizu 100. Korakali so v čveterostopni na čelu z zastavo kranjsko-socialne zveze in vencem. Impozanten je bil pogled na to armado. Rdeče srajce so elektrizirale občinstvo!

Nato je šla šentvidska čitalnica z zastavo ter strokovni društvi pa pirnih delavcev iz Vevč in Preske, istotako z zastavama. Za njima je korakalo pevsko društvo »Lira« iz Kamnika z zastavo, potem čitalnica v Skofji Loki z zastavo, čitalnica v Kranju z zastavo in čitalnica v Kamniku z zastavo. Sledilo je olepševalno društvo v Rožni dolini.

Nato je korakalo politično društvo za vodmatski okraj z vencem in gospodarsko društvo za dvorski okraj z vencem. Sledili so vsi igralci in igralke slovenskega gledališča — po kojni Lunder je bil tudi zborov pevec v gledališču.

Nato so prišla na vrsto pevška društva, in sicer glasbeno društvo »Ljubljana« z zastavo in vencem, pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« z zastavo in vencem, »Glasbena Matica«, pevsko društvo »Lipa«, pevsko društvo »Slovan«, pevsko društvo »Slavec« z vencem in srebrno liro ter zastavo. Pevci so se udeležili vsi do zadnjega.

Za njimi so korakali zastopniki družbe sv. Cirila in Metoda.

Sledilo je društvo tiskarjev z vencem in klub tiskarskih strojnikov z vencem, nato tiskarske vlagateljice z vencem, potem žensko osobje »Narodne tiskarne« z vencem, »Narodna tiskarna« z vencem ter črkostavci »Narodne tiskarne« z vencem. Globoka žalost se je brala vsem tem na obrazu, solze so kapale v cestni prah v znak tuge in boli, ki je napolnjevala sree.

Nato je sledila duhovščina, ki smo jo omenili zgoraj.

Za tem se je nosil dragocen venci mstne občine ljubljanske.

Nato so peljali krsto Ivana Adamiča, za katero so korakali sorodniki in sošolci njegovi z vencem. Takoj za njim se je peljala krsta Rudolfa Lundera, za katero so šli sorodniki tega nesrečnika. Ob straneh vozov so šli Sokoli in akademiki.

Prizori, ki so se vršili med gledalci ob pogledu na mrtvaška vozova in jokajoče sorodnike, so bili pretresljivi do skrajnosti. Vse je udarilo v jok in plakalo, tako britko plakalo, kot za svojim ljubljanim sinom, za svojimi ljubljanimi starši. Vsi smo jokali za sinovoma svojega naroda.

Za krstama oziroma za sorodniki umorjenecv je šel občinski svet ljubljanski korporativno z županom Hribarjem na čelu. Sledili so vsi mestni uradniki ter deželni uradniki z deželnim glavarjem dvornim svetnikom Šukljejem. Za njimi so šli odvetniki, zdravniki, trgovci, sploh vse, kar je v Ljubljani in na Slovenskem slovenskega. Bil je med temi udeleženci državni poslanec Gostinčar ter deželni poslanci Jaklič, Pirc in dr. Vilfan. Vsi stanovi so bili zastopani, vse je prišlo izkazat zadnjo čast nedolžnima žrtvama.

Za moškimi je šlo ženstvo. Pred vsem so šle članice »Splošnega slovenskega ženskega društva« na čelu z gospo dr. Tavčarjevo. Pred društvom se je nosil drag venci. Dame so bile vse črne od vrta do tal, vse v žalovalni obleki. Bilo jih je tu do tisoč.

Za njimi so prišli zopet moški iz najrazličnejših stanov. Priključilo se jim je vse, kar je gledalo sprevod, ki je naraščal na ogromno število udeležnikov. Kogar si pogledal, je imel od joka solzne in rdeče oči.

Veličasten je bil ta sprevod. Pomikal se je po Dunajski cesti do pošte, od tod po Prešernovi ulici, čez Marijin trg, po dolgi Šentpeterski cesti do šentpeterske cerkve in potem po Martinovi cesti čez železniški prelaz na pokopališče pri Sv. Križu. Pot je dolga nad pet kilometrov, a prvi udeležniki spreveda so se bližali že svojemu cilju, ko so zadnji odhajali od Sv. Krištofa. Ko je bil ves sprevod v premikanju, bilo je v njem okoli dvajset tisoč oseb. Ako pa štejejo vse gledalce in udeležnike spreveda, računamo lahko na najmanj trideset tisoč ljudstva. Vredna sta bila narodna mučenika Lunder in Adamič tolike časti. Prelila sta kri za svoj slovenski narod!

Veličasten je bil sprevod, a bil je tudi žalosten. Po vseh ljubljanskih cerkvah se je zvonilo od 4. do 5., kjer se je pomikalo občinstvo, so

gorele luči električne in plinove, zavite v črn flor, vsi prostori so bili zaprti razen pri Slonu (!). To in plakanje ljudstva, priprostega, kakor onega v svili, te je pretreslo, da si se zjokal in se ti je sree trgalo žalosti.

Na pokopališču.

Na pokopališču pri Sv. Križu je skrbel za red kakor tudi preje pri pogrebu narodni odbor iz vseh treh slovenskih strank. Prišli so mu na omoč ognjegasci vseh omenjenih ognjegasnih društev. Seveda jih je bilo še premalo, zato so morali nastopiti v tem oziru še Sokoli. Ljudstva je bilo ogromno. Prejšnja množica tridesetih tisočev se je še pomnožila in reči se mora z vso resnostjo: prava čudo, da se pri tolikem navalu ni zgodila kaka nesreča.

Od vhoda dalje se je napravil velikanski špalir. Na obeh straneh so stale zastave in venci. Na levi strani je bil postavljen s črno tkanino prevlečen odraz za govornike. Ko je duhovščina opravila v kapelici svoje molitve, prinesli so krsto na pokopališče. Sprva se je mislilo, da ju postavijo ob odru, kjer bi naj bili govori, a tega niso storili, zato so bili tudi govori potem tik ob odprtem grobu. Ko je prošt Sajovic s tresočim glasom molil pri pokopavanju predpisane molitve, že je vse jokalo na glas. Jok in plakanje je bilo pa mogoč pretresujoče, ko so govorili župan Hribar, dr. Tavčar in Anton Kristan. Posebno pri prvem govoru je bil jok tak, da govornika niti v bližini ni bilo mogoče razumeti.

Prvi je govoril torej župan Hribar. Rekel je:

Jasno nebo se razpenja nad nami in solnce pošilja na zemljo vse-oživljajoče svoje žarke. Okrog nas pa veje hladen dih smrti. Pred odprtim grobom stojimo, v katerega smo ravnokar položili trupli dveh prezgodaj preminilih bitij.

Solza se nam utrne, ko vidimo zagrebati mrtliča, ki je dokončal po življenju, polnem nad in prevar, svoje potovanje po tem svetu. Solza so trpinstva je to in solza sočutja.

Sree pa nam mora pokati toge in žalosti, ko stojimo ob grobu mrtličev, ki nista poznala še bridkosti življenja in ne njega prevar, katerima je marveč življenje bilo pisana livada, polna najlepšega cvetja; ob grobu mrtličev, ki sta gradove svetle zidala si v oblake. Koliko najlepših nad, ki so napolnjevala nju mladi sree, polagamo z njimi v grob.

Od petnajstletnega mladeniča, tihega in marljivega dijaka, Ivana Adamiča, ljubljence svojih roditeljev, poslavljamo se danes. Blago bitje bilo je to, ki se je priklopilo vsakomur, ki ga je poznal. Iskreno je bil vdan svojim danes od tuge in žalosti sključnima roditeljema, srčno je ljubil svoje brate in sestre, s pravo mladeniško vneto je gorel za svoj rod in dom. In še v trenutku, ko so ga zapuščale življenja moči, izzvenela je zadnja nežna struna njegovega srca v veličasten akord: »Umiram!«, je dihlil predse; »a ne povejte tega moji materi, ker sicer bi tudi ona umrla.« Kako koristen bi bil ta blagi mladenič mogel postati svoji rodbini, rodnemu mestu, svojemu narodu in državi, da mu ni predčasno ugasnilo življenje!

In Ti, Rudolf Lunder, kaka neizrekljiva, kaka pretresljiva tragika je v Tvoji usodi! Doversivši učno svojo dobo in postavivši se na lastne noge, poiskal si si ravno izvoljenko, da ustanoviš z njo domače svoje ognjišče. Ob roki svoje neveste si šel, od radovednosti gnan, na usodepolni kraj. Kar se sproži puška ter Ti predere mlado sree. V rokah mlade svoje neveste si izdihnil mlado svojo dušo in sirotica, ki si je v svojem srečju že slikala blažni trenutek, o katerem jo popelješ pred altar, to-

ne danes v potokih solza ob odprtem Tvojem grobu.

Ali je za njo in za svoje obeh pokojnikov kaj utehne in tolažbe?

O da! Uteha in tolažba njihova bodejo naj solze, ki jih pretaka ob tm dvojnem grobu večstočnega množica; uteha in tolažba bodejo jim globoka žalost, v katero se je zavila vsa slovenska domovina. Uteha in tolažba bodejo jim pa tudi zavest, da sta pokojnika po nedolžnem prelilu krvi ter postala narodna mučenika. Mučeniška kri pa je delala še vedno čudeša. Tudi vajina mučeniška kri, Ivane in Rudolfa! mora jih storiti. In zares, prvi čudež godi se v tem trenutku ob Vajinem grobu. Tukaj sredi ravnega ljubljanskega polja, v očigled gorskih velikanov, ki obkrožajo krasno našo domovino, pod vedrim nebom, s čigar visočini zrta Vidva na nas, polnijo se srca nepregledne množice s svetim ognjem za domovinsko stvar in usna te množice šepetajo nemo prisoge: služiti sveti domovini z vsm žarom in do zadnj kaplje krvi.

Ako Bog da! ni daleč drugi čudež, ki ga stori vajina po nedolžnem prelilu krvi: čudež bratovskega objema obeh sedaj med sabo nesložitnih slovenskih političnih strank.

Vama nedolžnima mučnikoma: večni spomin!

Za njim je govoril deželni poslanec in deželni odbornik dr. Tavčar tako-le:

Pokopali smo Rudolfa Lundra in Ivana Adamiča! Zadnji je bil še otrok, a ubit je bil v državi, ki ga je rodila, in katera bi ga bila morala nositi na svojem sru. Mi jokamo, mi zdihujemo, in pretresa nas krvava zavest, da domovina, da država temu revnemu delavcu, temu ubogemu otroku ni drugega dala kakor prezgodnji grob!

Pa ta grob se še ni zaprl, že ga skušajo onečediti sovražniki našega naroda, ki lažejo, da so nemške puške morale pokati, ker se je letelo kamenje, ker se je grozilo z revolverji! Te sence mi na nesrečna ta groba ne pustimo pasti! Vsi, kar nas je tu, slovesno pričamo pred Bogom in pred ljudmi, da sta ta dva, ki počivata tu spodaj v slovenski zemlji, krivično pod plaščem zakona zgubila svoje mlado življenje, da sta bila ubita, ne da bi se bila le za las pregrešila proti postavi. Posušile se bodo solze tistih, ki so Rudolfa Lundra ljubili, utihnil bode jok obupanih staršev Ivana Adamiča, ali ta dva groba bodeta še dolgo kričala proti nebu, kričala o tem, kako se je avstrijska uprava v letu, ko smo praznovali šestdesetletnico cesarjevega vladanja, lahko mišljeno in pregrešno igrala s človeškimi življenji.

Zapisano je: prepustite maščevanje Gospodu! Prav, naj jih Gospod kaznuje, z vestjo, ki naj jih kakor pisan gad pika vse dni življenja!

Ali nekaj je, česar ne moremo prepustiti nikomur drugemu! Morda se tolažijo, da bo trava prav kmalu zarastla ta dva groba, in da bo kri Rudolfa Lundra in Ivana Adamiča, ki je prala tlak ljubljanski, pozabljena, kakor škaf izlit vode. Mi prepuščamo sodbo Gospodu, ali želimo temu pa zahtevamo z vso silo, da da zakon, pod katerega plaščem sta bili ti revidni spodaj ubiti, popolno zadoščenje za kri, ki je tekla! Ob gomili teh dveh mučnikov bodi povedano, da ne bomo dopuščali, da bi se po lepi avstrijski navadi potlačila ta grozovita krvoželja. O komur preiskava izkaže, da je kriv, temu bodi prisojena kazen, naj si je pri tem kdorkoli hoče. V to hočemo delovati. Od Rudolfa Lundra in Ivana Adamiča pa se poslavljam: Počivajta v miru! Bila sta prva in zadnja slovenska žrtve nesposobne avstrijske birokracije in razposajenega nemškega vojaštva!

Nato so zapeli ljubljanski pevci v zvezi stojičih pevskih društev pesem „Usliši nas, Gospod!“ Zopet je zahtevala vseprek slovenska duša, slovensko srce! Stiskala jo je neizmerna bol.

Nato je govoril še Anton Kristan kot zastopnik socialne demokracije: Rekel je:

Grobovi tulijo, pred nami se odpirata dva nova sveža prostora, ki se pridružujeta ostalim na tem pokopališču. Grobovi tulijo, a tudi naša srca tulijo nad krivico in se krivijo v ogorčenju nad nečutenim divjanjem, ki ga je zakrivila avstrijska birokracija. Komaj smo Slovenci pokazali v preteklih dneh prav malo, da živimo, že je nastopila z vso besnostjo proti nam divjaška soldateska. Človeku kipi srce, če se spominja na te bestialnosti, a nekaj je gotovo: slovenski narod mora popraviti to, kar je avstrijska birokracija zagrešila, popraviti mora to s solidnim vse-

stranskim delom. Socialna demokracija se je danes udeležila pogreba nedolžnih žrtv, da pokaže s tem svojo solidarnost s slovenskim narodom, udeležila se ga je pa tudi polnoštevilo, da na ta način protestira proti militarizmu. Ohraniti pa moramo tudi v tem razburjenju trezno kri in napeti vse svoje sile, da bomo kmalu živeli v državi, ki bo v resnici socialna in demokratska.

Nato so se zastave, ki so bile vse pri grobu, poklonile nad grobovoma, dajoč njunima prebivalcema zadnji pozdrav. Tudi tisoči množice so se prišli posloviti od nju, vrgši peščico prsti na njuni krsti, ki sta bili v par trenutkih vsi zasuti.

Plakamo ob vajinih grobovih, Rudolf Lunder in Ivan Adamič! Prelila sta kri za slovensko domovino! Dala sta življenje za slovenski rod! Bodita uverjena, da rodi vajina kri milijonski sad! Kadar bo branil Slovenec svoj rod, svojo zemljo, spominjal se bo vselej, da sta bila naša narodna mučenika vidva.

Rudolf Lunder in Ivan Adamič.

Počivajta v miru v zemlji slovenski, kateri sta žrtvovala največjo dragocenost na svetu, življenje!

Telefonska in brzojavna poročila.

Baron Schwarzschild odide iz Ljubljane!

Dunaj, 22. septembra ob 1/8. zvečer. Danes zvečer izide vladni komuniké, ki se obrača proti kranjskemu deželnemu predsedniku baronu Schwarzu. Njegova odstranitev iz Ljubljane je sklenjena stvar.

Vladin komuniké, tiščoč se ljubljanskih dogodkov.

Dunaj, 22. septembra ob polu 10. zvečer. Vlada je izdala ta-le komuniké: Deželni vladni kranjski se daje strikten nalog, z vso odločnostjo vse potrebno odrediti, da se brezpogojno zagotovijo varnost osebin lastnine v Ljubljani. Deželnemu predsedniku se posebno naroča, da skribi za to, da se vsakomur zavaruje svobodno izvrševanje njegovih pravnopravnih pravic in da se zabrani vsaka protipostavna presija na ljubljansko prebivalstvo. V to svrhu se ima preprečiti vsako zbiranje na ulicah in javnih trgih. Osebe, ki so z uporabo protizakonitih sredstev teroristično vplivale na posamezne meščane, zlasti glede odstranitve tabel posameznih trgov ali sesploh vdeležile izgrediv, je treba z vso verno izsledovati ter postopati proti krivcem z vso strogostjo zakona.

Ako bi pa bilo opaziti znake kakršnihkoli novih izgrediv, mora deželna vlada takoj prevzeti neposredno vodstvo policijske oblasti. Vlada bo na vsak način ukrenila vse potrebno, da prepreči ponovitev tako obžalovanja vrednih dogodkov in da uvede zopet trajno redne razmere v Ljubljani. (Kakor se razvidi iz tega komunikéja, se je vlada popolnoma postavila na stališče tukajšnjih kazinov ter verjela zlaganim, tendencijsnim poročilom nemških listov, ki so razširjali naravnost gorostasne vesti o ljubljanskih dogodkih. V vladnem komunikéju se niti z besedico ne omenja nedolžnih žrtv, ki so v nedeljo zvečer po nedolžnem izkrcavanju, ne omenjase nemških izgrediv proti Slovincem v Ptuj, Celju in Mariboru, to dokazuje dovolj jasno, kako nepristransko postopa slavna centralna vlada proti Slovincem. Opomba uredništva.)

Nemci proti Ljubljani.

Dunaj, 22. septembra. Načelnik nemškega nacionalnega kluba dr. Chiari je imel dolgo konferenco z železniškim ministrom dr. Derschatto in nemškim ministrom-rojakom Pradejem. Konferenca se je tikala „premilemu nastopu vlade proti ljubljanskim demonstrantom. Dr. Chiari je nato šel k ministru notranjih del baronu Bienertu, ter zahteval od njega pojasnil, če da je vlada „prepopustljivo“ postopala v pripravi ljubljanskih protinemških demonstracij. Dr. Chiari je naglašal, da se je nemško-nacionalni klub odločil izvajati najskrajnejše posledice, ako bi vlada ne hotela ugoditi nemškim zahtevam in nastopiti z vso energijo v varstvo v „nevarnosti se nahajajočih“ ljubljanskih nemcev.

Pripravljen vojaštvo.

Gorica, 22. septembra. Tu je pripravljen poseben vlak, da se od-

peljejo dragonci v Ljubljano, v slučaju kakšnih ondodnih demonstracij.

Celovec, 22. septembra. Konsignirano je vse tukajšnje vojaštvo, da se odpelje v Ljubljano, če bi se demonstracije ponovile.

Slov. Bistriča, 22. septembra. Dragonci so pripravljeni na odhod v Ljubljano, dušit morebitne demonstracije.

Izrazi sožalja.

Zagreb, 22. septembra. Krv mučenika sjeme slobode. — Uredništvo „Novosti“.

Zagreb, 22. septembra. Sa rasviljenom Slovenijom žali nevino prosliveni kri i akademiki klub „Mladost“ sgrazaju se nad divjaštvom zajedničkog nam neprijatelja.

Zagreb, 22. septembra. Krvava nesreća bratskoga naroda duboko nas se dojmila. Primite naše najdublje simpatije — Srbi maturanti.

Krsko, 22. septembra. Narodno misleči prebivalci mesta krškega globoko žalujejo spričo usode nedolžnih žrtv in želijo, naj bi kri, ki se je nedolžno prelila, vsujala čim več narodne zavesti.

Kropa, 22. septembra. Povodom pogreba nedolžnih žrtv fanatičnega nemškega vojaštva, protestujemo odločno zoper skrajno podležno napade v Ptuj ter kličemo: Ne odnehati prej, dokler ne bode Slovenec na svoji zemlji gospodar. — Kroparski narodnjaki.

Novo mesto, 22. septembra. V duhu z Vami. Izražamo nad nečutenim prelivanjem slovenske krvi največje ogorčenje. — Doma ostali Sokoli novomeški.

Zagreb, 22. septembra. Bratskom narodu povodom krvavih dogodjaja najiskrenejša sočut! Vsa je bol za pekla sinove potlačenog hrvatskog naroda. Suze dijelimo s Vama! Iz krvi radja se sloboda naroda. — Zagrebački maturanti.

Novo mesto, 22. septembra. Vse mesto je v žalnih zastavah. Prebivalstvo se zgraža nad nečutenim prelivanjem nedolžne krvi. — Županstvo Novomeško.

Kostanjevica, 22. septembra. Zgražajoč se nad krutostjo šentjernejske noči v Ljubljani, pošiljamo slovenskim žrtvam naše sočutno sožalje. — Župan Bučar, Globočnik, Stokar, dr. Češark, Jerab, Gerlovič, Čerov, dr. Prevčeva, dr. Češarkova, Simončič.

Novo mesto, 22. septembra. Radi nečutenega postopanja vojaštva „pripravlja se za nedeljo popoldne na Mestnem trgu protestni shod za vso novomeško okolico. Kdor se čuti Slovence, naj se ga udeleži, in to ne glede na strankarsko politično prepričanje. — Rosmann.

Trst, 22. septembra. Spominu žrtve nemških surovosti kličemo slava! — Slovensko tržaško dijaštvo.

Postojna, 22. septembra. Gasilno društvo „Postojna“ izraža svoje najiskrenejše sožalje nad nedolžnimi padlimi žrtvami.

Avtomobil

znamka Mercedes s 4 sedeži se ugodno prodaja.

Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3304-3

Mademoiselle Andrée Prévot (Parisienne)

Institutrice brevetée

donne des leçons de français

comprenant la lecture, la grammaire, la littérature. An 1er Octobre, ouverture d'un cours spécial de conversation.

S'adresser de 10 h. à Midi et de 2 h. à 5 heures hiša Kirbisch, II. nadst. levo. 3375-1

Prostovoljno se prodaja.

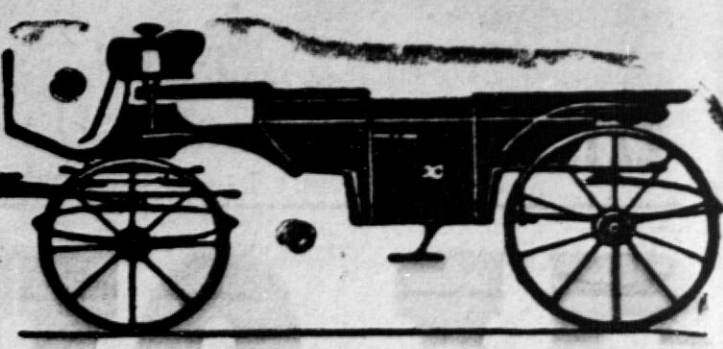
Ker nameravam radi svoje visoke starosti opustiti lesno trgovino, prodam vse svoje

posestvo

v Mojstrani (Dovje) št. 20, namreč: enonadstropna z gospodarskim posestvom, dve žagi ob stanovitni vodi (ena na turbino) — vse v najboljšem stanju — in 170 oralev dobro gozda.

Natančneje se izve pri lastniku Tomažu Zupanu. 3276-3

Izdelovatelj vozov
FRANC VISJAN
Ljubljana, Rimska cesta št. 11
priporoča svojo bogato zalogo novih in to rabljenih 33-38
VOZOV.

Vinski mošt

sladek, pristen, bel in rdeč, domač pridelek

tvrdke **Br. Novakovič**

se toči v Sočnijski ulici št. 4 in na Rimski cesti št. 5.

Oes. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1908. leta.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.):

6-50 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, d. ž., Trst c. kr. dr. žel. (ob nedeljah in praznikih do Trbiža).

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst c. kr. dr. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.

7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbiž, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane dr. kolodvor:

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Same ob nedeljah in praznikih.)

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.):

6-56 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka (juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta, Trbiža).

8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-22 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice dr. žel., Jesenice, Trbiža.

2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

3-56 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice dr. žel., Trsta dr. žel., Jesenice, Trbiža.

6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta dr. žel., Gorice dr. žel., Jesenice, Trbiža.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta dr. žel., Gorice dr. žel., Jesenice.

Odhod iz Ljubljane dr. kolodvor:

6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Same ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in prihodi so označeni v srednjem evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Svoji k svojim!
Kmetiska gospodarska zadruga
v Medoših
posreduje prodajo prve vrste grozja in jamči za njega pristnost.
Naši slovenski posestniki, ki imajo vinograde proti izhodu, imajo na prodaj grozde za refoško in stane 100 kg 12 K, postavljeno na postajo Sijole. — Naprodaj imamo pa tudi črno vino, ki ga oddajamo od 100 l. naprej in sicer hektoliter 22 K, postavljeno na našo postajo. Več pove gorenja zadruga.

Šolske knjige
za ljudske in srednje šole,
učiteljske, licej, dekliško šolo,
za obrtne in strokovne šole
ima v najnovejših izdajah v zalogi
Narodna knjigarna v Ljubljani
na Jurčičevem trgu št. 3.